

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 30 „
Naročnina se pošilja
opravnitvju v dijaškem
semenišču (Knaben-
seminar.)
Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamezne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spro-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

S čim bodo sedaj slovenske volilce strašili?

Mnogoletna skušnja nas uči, da si naši nemškutarji in liberalci izmislijo in napravijo vselej kako posebno strašilo ter ž njim slovenske volilce strašijo, begajo in v svoje zanjke in vrzeli gonijo. Nekdaj so upijali: „le grajščakov in mešnikov ne voliti, ti hočejo staro raboto in tlako ljudem navesiti.“ Zopet par let potem so upijali: „konkordat mora biti uničen, če ne, bo cesarstvo prišlo pod rimskega papeža“. Naposled so kričali „ustava ali „verfassung“ je v nevarnosti.“ Lani so trobili „kako hočeta g. dr. Radaj in Fluber deželo Štajersko raztrgati“ in „Hrvatom prodati“. Vsak pametnjak je takrat dobro sprevidel in je sedaj jasno kot beli den, da so nemškutarji grdo legali, natolevali, to pa nekaj zato, da so Slovence begali in strašili, nekaj pa zato, da so svoje privržence razjarili, razdražili, razljutili in kot besno zverjad potem na slovenske volilce spustili.

Za letos je pa graška „Tagespost“ — glavni list nemških liberalcev, ki se pa tega imena uže nekako sramujejo in se rajši imenujejo „fortšritlarji“ ali „naprednjaki“ (dr. Duhač, Forregger, Seidl . . . se tudi k njim štejejo) — uže izmislila novega „tatermana“ ali novo strašilo. Ime mu je „Kraljestvo Slovenija“, t. j. Slovenci hočejo Štajersko in Koroško raztrgati, Gorico, Trst in Primorsko pograbiti in s Kranjsko zediniti v eno deželo ali slovensko kraljestvo. Tega „tatermana“ je graškeje „Tagesposti“ na misel djala gotovo le jena „kosmata“ in sedaj naenkrat iznemirjena vest. Kajti resnično, kdor pomisli, kako hudo se Slovincem pod liberalno-nemškim gospodstvom godi na Štajerskem in Koroškem, kako nevredno, žaljivo ravnaajo nemški poslanci s slovenskimi v Gradcu in Celovcu, ta se nebi mogel čuditi, ako se v zasramovanem slovenskem trpinu misel rodi in želja vname: hitrej ko mogoče ločiti se od takih brezobzirnih sodeželanov. Krivica je tako očitna, da jo je celo štajerski deželni glavar Moric plem. Kaisersfeld nekokrat v deželnem zboru priznal. Ali vkljub tolikim krivicam Slovenci na trganje

dežele Štajerske še niti ne mislimo. Nobeden poslanec, nobeden kandidat še tega ni izrekel in tudi pri teh volitvah ne bo. To prepuščamo zanamcem in Bogu, ki ima vso prihodnost v rokah. Za sedaj smo Slovenci zadovoljni, če se nam res dajo in pustijo pravice, ki nam po postavi itak gredó, če se djanska ravnopravnost uresniči, ponemčevanje v šolah ustavi, slovenski jezik res uvede in rabi pri svetnih in cerkvenih uradih, če se slovenščine nezmožni profesorji, sodniki in uradniki odpravijo in nadomestijo s takimi, ki nas razumevajo. Ko to dosežemo, smo zadovoljni gledé na narodno prašanje in Nemci in nemčurji potem lahko mirno spijo. Hočemo torej sedaj izvoliti moževe, ki bodo v državnem zboru kolikor mogoče krepko in uspešno naše narodne pravice tirjali. Ali to še ni vse!

Človek ne živi samo ob narodnosti. Treba mu je tudi sv. vere pa — kruha! Dolžni smo zagotoviti si versko svobodo in krščansko izrejo mladine in vrh tega jedro Slovencev, kmetski stan, okovariti, da ne bo uničen vsled od liberalcev mu naloženih bremen, dač, slabe cene pridelkov in oderušstva. Zato bodemo Slovenci postavili kandidate in izvolili poslance, ki bodo 1) pomnožili število državnih poslancev (znanega Seidla spodri-noli) 2) zmanjšali število najhujših sovražnih nam poslancev „fortšritlerjev“ (Duhača, Forreggarja pomagali podreti), 3) pomnožili v državnem zboru število poslancev slovanskih in konservativnih, ki hočejo pod vodstvom grofa Hohenwartha s českimi deželami porazumiti se, Slovanom pomagati do enakopravnosti, sv. Cerkvi do potrebne njej svobode, kmetskemu in obrtnijskemu stanu pa do prešnjega blagostana. Tako hočemo in želimo Slovenci. Na trganje Štajerske in Koroške še misliti ne utegnemo vsled vsestranske sile in bede, v katero nas je 6letno gospodstvo liberalnih Nemcev strmoglavilo!

Ob koncu omenimo še, da zastran nemškutarskega novega strašila t. j. „Kraljestva slovenskega“ mislita in pišeta največja slovenska lista „Slov. Narod“ štev. 118. in „Slovenec“ štev. 57.

ravno tako, kakor „Slov. Gospodar“. Nemškutarji tedaj slobodno skrijejo svojega novega „tatermana“. Noben Slovencev pametnjak se ga ne bo ustrašil.

Volitvenske zadeve.

Pred l. 1873. so deželni poslanci volili izmed sebe v državni zbor dunajski. Ali takrat so sklenoli postaviti, da v državni zbor zanaprej volijo volilci sami. Take volitve bile so prvič l. 1873. na 6 let in bodo torej sedaj drugič. Na Štajerskem bodo kmetske skupine volile 2. julija, mestne 4. julija, kupčijske in obertnijske zbornice 7. julija in veliko posestvo 8. jul. 1879. Imamo torej zopet volilne skrbi, dolžnosti in borbo. Križem rok držati ne kaže. Kajti izvoljeni poslanci dobijo pravico postave dajati in odpravljati, pa tudi več ali manjše globoko davkoplacilcem v žep segati. Tudi bo prihodnji državni zbor sklepal o prenapredbi sedanje vojaške postave. Zato prosimo volilce, naj se pobrigajo za tako imenitne zadeve!

Veliki posestniki volijo vsak sam. Ravno tako tudi mestjani in tržani. Le kmetje so tukaj na slabšem, ker morajo izmed sebe še le volilnega moža izvoliti, ki gre namesto cele srenje na volišče, kder ga mnogokrat zmotijo, pregovorijo ali podmitajo, da pogosto drugači voli, kakor so mu srenjčani doma naložili in kakor mu zdrava pamet, dobra vest nalaga. Zato je jako imenitno, da se potrudimo za izvolitev dobrih, poštenih, narodnih in vernih volilnih mož. Tukaj je pred vsem gledati na to, da bodo župani res vse zapisali v zapisnik one, kateri imajo volilno pravico, a izbrisali, ki nje nimajo. Ako kdo zapazi, da se godi krivica, naj hitro v 8. dnevih po razglasenju od okrajnega glavarja potrjenega zapisnika volilcev ugovarja. Zapisnik leži pri županu vsakemu na ogled. V zapisnik se mora na kmetih zapisati vsak srenjčan, ki v občinah s 3. volilnimi redi pripada prvemu ali drugemu, v občinah z 2. volilnima reda pa k onim, ki skup plačujejo $\frac{2}{3}$ pravega davka brez doklad. Dalje se morajo v zapisnik vzeti: 1) dežani, župniki in kaplani, sploh duhovniki v dušnem pastirstvu, 2) uradniki, 3) oficirji in vojaški družniki v pokoju, 4) doktorji in ranocelniki, 5) profesorji in nadučitelji, 6) častni srenjčani. Volilcem se prištevajo tudi domače skupščine, zavodi, društva, ki dohodnino plačujejo od posestva ali obrtnijstva.

Kmetski volilci izberó potem izmed sebe vpričo gosposkinega komisarja toliko volilnih mož, kolikor jim po postavi gre. Če je v srenji manjše ko 500 ljudi, tedaj smejo izbrati samo 1 volilnega moža, če je pa le 1 žez 500, tedaj pa 2. To je prav imenitno in uzrok, zakaj je pri volitvah za državni zbor več volilnih mož, kakor pri onih za deželni zbor. Kajti pri teh velja le 250 ljudi nad 500 duš še za enega volilnega moža več, med tem, ko pri onih uže za 501 prebivalca treba izvoliti 2 volilna moža. Na primer Lehen pri Slov. Gradcu šteje 1195 duš. Za deželni zbor voli 2

volilna moža, za državni zbor pa za ostalih 195 prebivalcev še enega, tedaj skup 3. Da pa župani izvedó, koliko volilnih mož na srenjo spada, naj poprosijo pri okrajevem glavarstvu, kder se jim mora povedati število prebivalcev po zadnjem številjenju l. 1869. Kajti po tem se bo ravnalo in sami lahko vedó, ali se je srenji pravo število volilnih mož odmerilo ali ne.

Slovenci na Štajerskem volimo v kmetskih skupinah 3 državne poslance. I. skupina obsega sodnijske okraje Maribor, Slov. Bistrico, Konjice, Slov. Gradec in Mahrenberg. Voli se v Mariboru, Konjicah in Slov. Gradcu. Zadnjič bilo je skup 298 volilnih mož. II. skupina obsega Ptujski, št. Lenartski, g. Radgonski, Ljutomerski, Ormoški, Rogački in Šmarijski okraj. Voli se v Ptuj, v Ljutomeru in Rogacu. Volilnih mož bilo je 354. III. skupina obsega Celjski, Laški, Vranski, g. Grajski, Šoštanjski, Sevniški, Brežiški in Kozijanski okraj. Voli se v Celju in Brezicah. Volilnih mož bilo je 229. V Mariborskem volilnem okraju smo takrat Slovenci propali. Zmagal je Seidl. Sedaj ga moramo podreti!

Gospodarske stvari.

Karbolova kislina in njena poraba pri vrtnarstvu.

M. Karbolova kislina je za pokončevanje škodljivega mrčesja močno hvaljeno sredstvo. Seveda sama na sebi, v svoji popolni moči in čistosti ni za rečeno porabo. Pokončala bi tudi rastline, ktere ravno varovati hočemo škodljivcev. Da se mora z vodo tako dolgo mešati in tanjšati, da za rastline uničevalno moč zgubi, to je jasno ko beli dan, V ta namen so se razne poskušnje s karbolovo kislino že delale, ki jih hočemo tukaj v poduk svojim bravcem na kratko navesti. Prva skušnja se je naredila z zmesijo, iz 1 dela karbolove kisline in 20 delov vode. Ta zmes se je pustila 24 ur stati, da se je še bolj razkadila in oslabila, predno se je rabila. Na vrhu te zmesi se je prikazala tanka oljnata plast, ki je vsako rastlinsko snovino popolnoma in hitro umorila. S to zmesijo ni bilo toraj nič početi. Razlita po gredici z redkvijo in zeljnatimi sajenicami, ki so jih zeljske bolhe hudo nadlegovale, je pokončala rastline in mrčes. Tudi še slabejša raztoplina, 1 del karbolove kisline in 50 delov vode, je bila tudi še premočna. Slednjič se je prestopilo k še slabejši raztoplini, 1 del karbolove kisline in 100 delov vode in ta je bila primerna in prava. Poginilo je za njo vse mrčesje in rastlinam ni nič škodovala. Vsigdar pa je treba oljnato kožico, ki se vrh raztopline naredi, odstraniti in potem še le ž njo škropiti. Jednokratno škropljenje je oprostilo in rešilo vse gredice zeljnih bolh, listnih uši in črvov in prav majhina trohica te raztopline, ki se je na mravljinke vlila, da je drobna živalica vrat na nos iz mravljišča pobrala popustivša jačica, kar sicer ne stori kmalo.